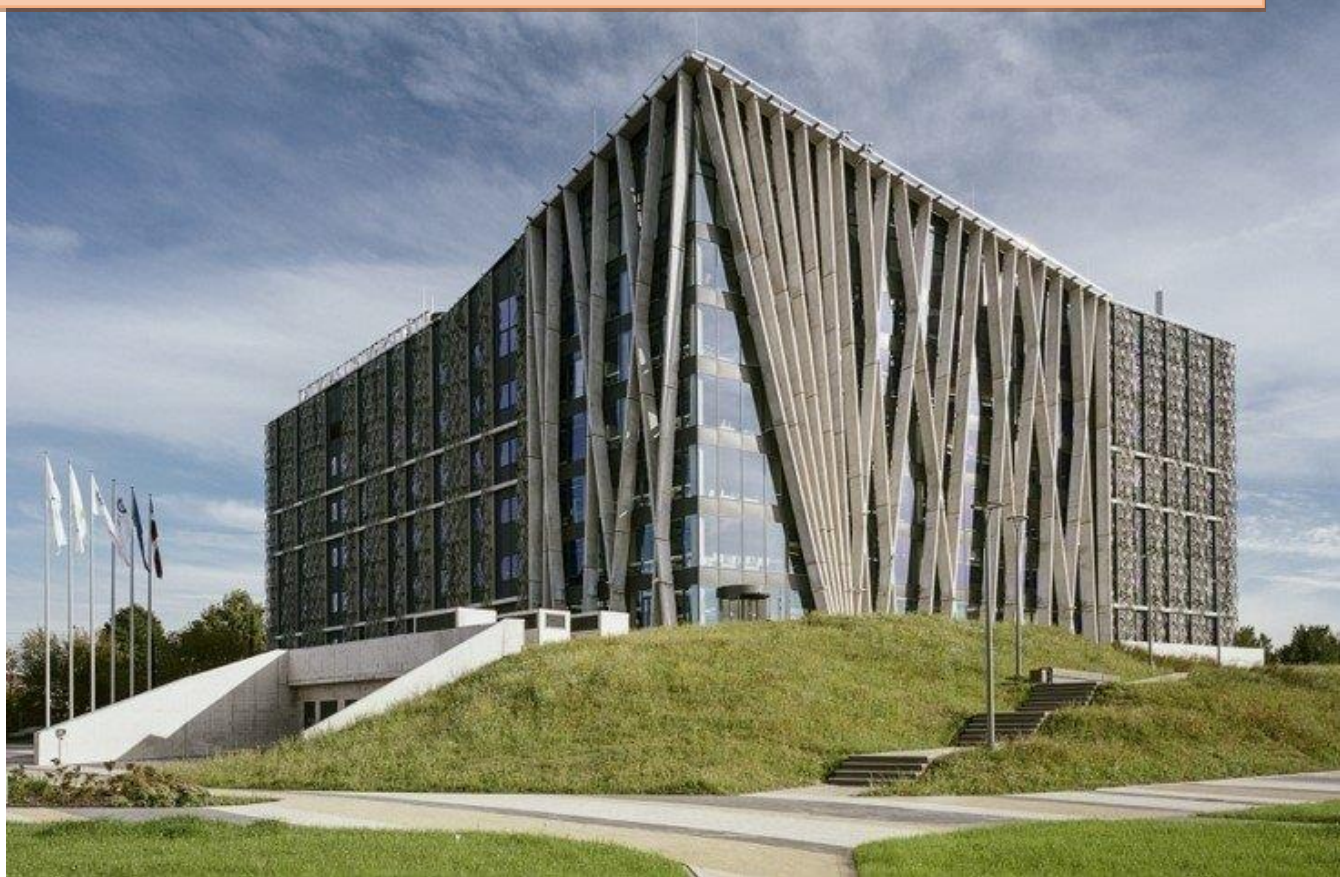

LATVIJAS BŪVNICĪBAS NOZARES ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2017. – 2024. GADAM

Apstiprināts
Latvijas Būvniecības padomē
2017.gada 13.aprīlī

SATURA RĀDĪTĀJS

Ievads	- 3 -
1. Būvniecības nozares attīstības vīzija	- 4 -
2 Būvniecības nozares attīstības mērķi	- 5 -
2.1. Vienmērīgs būvdarbu apjomu pieaugums	- 5 -
2.2. Nozares produktivitātes kāpināšana.....	- 5 -
2.3. Būvniecības pakalpojumu kvalitātes uzlabošana.....	- 6 -
2.4. Gudri un kvalificēti būvspeciālisti.....	- 7 -
2.5. Efektīvs būvniecības process	- 8 -
3 Latvijas būvniecības nozares stratēģisko attīstības mērķu karte	- 9 -
4 Rīcības virzieni stratēģisko mērķu sasniegšanai	- 11 -
5 Stratēģijas īstenošanas atbildība	- 14 -

IEVADS

Latvija var lepoties ar daudzām modernām, arhitektoniski izteiksmīgām un ilgtspējīgām būvēm. Balstoties pagātnes pieredzē, Latvijas būvniecības nozare spēj nodrošināt augstas kvalitātes pakalpojumus un rast atbilstošus risinājumus sarežģītās un nestandarta situācijās, pielāgojoties tirgus vajadzībām. Latvijā ir spēcīgi specializētu būvniecības pakalpojumu sniedzēji, un tā var lepoties ar nacionālā kapitāla uzņēmumiem.

Pēdējo gadu laikā būvniecības nozarē gan Eiropas Savienības ietvaros, gan pasaules mērogā notikušo pārmaiņu ietekmē ir mainījusies izpratne par būvniecības nozari. Tiek noteiktas jaunas prasības vides aizsardzībā, energoresursu efektīvā izmantošanā, kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā un tā pielāgošanai mūsdienu sabiedrības vajadzībām. Notiek virzība uz ilgtspējīgas būvniecības attīstības modeli, kurā tiek radīta kvalitatīva dzīves vide esošajām un nākošajām paaudzēm, kā rezultātā pieaugs pieprasījums pēc augsti kvalificētiem būvniecības speciālistiem.

Būvniecības nozare ir tautsaimniecības spogulis. Tai ir jābūt līdzsvarā ar kopējo tautsaimniecības attīstību. Būvniecības produkcijas apjomi un tirgus struktūra ir tieši saistīta ar kopējo tautsaimniecības attīstību. Tuvākos 7 gadus Latvijas būvniecības nozares lielākais izaicinājums būs Eiropas Savienības fondu programmu ieviešana. Vienlaikus nozarei un valsts pārvaldei ir jāstrādā pie līdzsvarotas būvniecības apjomu nodrošināšanas, nozares konkurētspējas izaugsmes un pakalpojumu kvalitātes celšanas.

Latvijas būvniecības apgrozījums pēdējos 10 gados ir bijis vidēji 1.5 miljardi EUR gadā, taču nākotnē nozares apgrozījums var sasniegt 3 miljardus EUR gadā. Latvijā nākošajā desmitgadē liels potenciāls ir sabiedrisko ēku būvniecībā, jaunu ražošanas, infrastruktūras un loģistikas objektu izveidē. Vairāk kā puse Latvijas iedzīvotāju dzīvo bijušās Padomju Savienības laika dzīvojamās mājās, kurām nepieciešami atjaunošanas projekti, tajā pašā laikā koncentrējoties jaunām darba vietām attīstības centros un Pierīgā tiks būvētas arī daudzas jaunbūves.

Latvijas būvniecības attīstības pamatā ir jābūt spējai konkurēt iekšējos un ārējos tirgos, augstai profesionālo pakalpojumu kvalitātei, kā arī konkurētspējai kapitāla piesaistē. Būvniecības nozarē ir nepieciešamas pārmaiņas, kāpinot tās produktivitāti, inovācijas, eksportspēju, kā arī izcelt nozares sasniegumus. Būvniecības nozares attīstības stratēģijas līdz 2024.gadam uzdevums ir atbalstīt būvniecības nozares pārmaiņas ceļā uz augstāku produktivitāti un viedāku pārvaldību. Tā ir papildinoša 2016.gada 31.maijā noslēgtajam atbildīgo Ministru kabineta locekļu un būvniecības nozares pārstāvju sadarbības memorandam. Būvniecības nozares attīstības stratēģija ir viens no būtiskākajiem dokumentiem nozares attīstības veicināšanai.

1. BŪVNICĪBAS NOZARES ATTĪSTĪBAS VĪZIJA

Latvijai ir vajadzīga profesionāla un augoša būvniecības nozare, kuras būvkomersanti un produkti ir pieprasīti Latvijas un eksporta tirgos. **Stratēģijas virsmērķis ir veicināt Latvijas būvniecības nozares konkurētspēju un ilgtspēju, vienlaicīgi nodrošinot sabiedrībai kvalitatīvas un drošas būves Latvijā.** Ilgtspējas būtība ir būvniecības pieprasījuma apmierināšana ar videi draudzīgu, lietotāju veselībai nekaitīgu, enerģiju un resursus taupošu, estētisku risinājumu. Būvniecības nozari veido būvnieki, projektētāji, būvniecības profesionālo pakalpojumu sniedzēji, būvmateriālu, tehnoloģiju un tehnikas izstrādātāji un ražotāji.

Stratēģijas mērķiem un aktivitātēm ir jābalstās uz sekojošiem **pamatprincipiem**: vienota nozares un valsts pārvaldes izpratne par nozares attīstības mērķiem un darbībām, aktīva Latvijas būvniecības nozares interešu pārstāvēšana, atklātība, sabiedrības drošums, inovācijas ieviešana, videi draudzīgi, konkurētspējīgi un ilgtspējīgi būvniecības risinājumi.

Latvijas būvniecības vīzija 2024: Būvniecības profesionālo pakalpojumu sniedzēji, izmantojot jaunās tehnoloģijas un zināšanas, nodrošina drošus un efektīvus būvniecības risinājumus un pakalpojumus pasūtītājiem. Būvniecības pakalpojumi un produkti ir orientēti uz augstu kvalitāti. Kopējais nozares dalībnieku un sabiedrības apmierinātības līmenis ir uzlabojies. Būvniecības izglītības un sertificēšanas sistēma ir pielāgota tirgus nākotnes vajadzībām, un tā nodrošina augstas kvalifikācijas speciālistus. Būvniecības procesi ir efektīvi, digitāli un kvalitatīvi, tie tiek sistemātiski monitorēti.

Pēc 2024.gada būvniecības nozares līdzsvarotai attīstībai ir būtiski aizvietot ES fondu finansētās programmas ar jaunām programmām, finanšu instrumentiem tautsaimniecības un eksporta apjomu izaugsmei. Būvniecības nozarei un Ekonomikas ministrijai ir jāstrādā pie būvniecības nozares konkurētspējas attīstības jaunā līmenī (speciālistu kompetences, pakalpojumu kvalitāte, e-procesi un būvniecības procesu pilnveide), kā arī tās reputācijas celšanas.

Būvniecības nozares vidēja termiņa galvenie **izaicinājumi**: efektīvs regulējums un digitalizēti procesi, Latvijas būvkomersantu produktivitāte, ieguldījumi inovācijās, līdzsvarota tirgus attīstība, cilvēkresursu profesionālās kompetences.

Lai sasniegtu Latvijas būvniecības nozares attīstības vīziju, Latvijas Būvniecības padome definēja piecus nozares stratēģiskās attīstības mērķus, kuru sasniegšanai ir identificētas īstenojamās aktivitātes.

2. BŪVNICĪBAS NOZARES ATTĪSTĪBAS MĒRĶI

Latvijas būvniecības vidēja termiņa attīstībai Latvijas Būvniecības padome apstiprināja piecus mērķus:

2.1.VIENMĒRĪGS BŪVDARBU APJOMU PIEAUGUMS

Būvniecības nozares stratēģiskais mērķis tuvākajos 7 gados ir kāpināt pašu spēkiem veikto būvdarbu apjomus līdz 3 miljardiem EUR gadā. Būvniecības nozare ir būtiska Latvijas tautsaimniecības daļa. Pēdējos trīs gadus būvniecība vien bez būvmateriālu ražošanas ir veidojusi aptuveni 6,5 % no IKP un nodarbinājusi aptuveni 8 % no kopējā nodarbināto skaita. Lai panāktu straujāku Latvijas tautsaimniecības attīstību ir nepieciešams nodrošināt investīcijas dažādos būvniecības segmentos, kas savukārt uzlabos Latvijas tautsaimniecības kopējo konkurētspēju un sabiedrības dzīves kvalitāti. Latvijā ir liels potenciāls ieguldījumiem jaunbūvēs, ēku pārbūvē un uzturēšanā, infrastruktūras objektos un inženierbūvēs. Līdz 2024. gadam ir plānotas ievērojamas ES fondu investīcijas būvniecībā - kopā aptuveni 3 miljardi EUR.

Ilgtermiņā nepieciešams nodrošināt, lai būvniecības nozare vienmērīgi attīstītos un tās apjomi augtu līdzsvaroti ar kopējo tautsaimniecības izaugsmi. Tuvākajos 5 gados ir jāizstrādā jaunas ilgtermiņa investīciju programmas, tai skaitā atbalsta instrumenti finansējuma nodrošināšanai būvju attīstībai un uzturēšanai, kas nodrošina pieprasījumu būvniecības nozarei. Zemāk IKP un būvniecības nozares nākotnes prognozes:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
IKP pieaugums % pret iepriekšējo gadu	2,7%	4,3%	6,6%	7,4%	7,4%	7,4%	7,2%	4,0%	4,0%
Būvniecība pieaugums % pret iepriekšējo gadu	-18,2%	18,7%	10,2%	9,2%	8,7%	8,4%	7,9%	7,3%	7,1%
Būvniecība pret IKP	5,7%	6,5%	6,7%	6,8%	6,9%	7,0%	7,0%	7,2%	7,5%

1.tabula. Latvijas IKP pieauguma un būvniecības nozares apgrozījuma EM prognozes

Papildus jaunām investīciju programmām nepieciešams nodrošināt, ka nodokļu politika veicina investīcijas nekustāmos īpašumos (tsk. jaunbūves un esošo būvju atjaunošana).

2.2.NOZARES PRODUKTIVITĀTES KĀPINĀŠANA

Būvniecības nozares ilgtspējīgas konkurētspējas nodrošināšanai ir būtiski veikt pasākumus produktivitātes kāpināšanai, lai tā sasniegtu Top 10 ES dalībvalstu vidējo rādītāju (>50 000 EUR uz vienu nozarē nodarbināto gadā). Efektīvi nozares pakalpojumi ir konkurētspējas pamatā. Būvniecības nozarē katru gadu ienāk jaunas tehnoloģijas un darbu organizācijas metodes (projektēšana, modelēšana, būvniecības produktu automatizēta

ražošana un to iestrādes metodes, jaunas loģistikas metodes, u.c.), un tās ir jāspēj laicīgi ieviest Latvijas tirgū. Paralēli būvniecības nozares profesionāļu apmācībām ir jāparedz arī publiskā sektora pasūtītāju, attīstītāju apmācības par būvniecības procesiem, iepirkumiem, projektēšanas un būvniecības darba metodēm, tehnoloģijām un standartiem.

Saskaņā ar EUROSTAT statistiku, Latvijas būvniecības produktivitāte 2016. gadā bija 19 000 EUR uz vienu nodarbināto. Tuvāko gadu galvenā aktualitāte ir nozares integrācija ar informācijas un komunikāciju tehnoloģijām (IKT), BIM platformas, digitālā projektēšana un būvniecība vienotā komunikāciju platformā, kas uzlabos projektu kvalitāti un padarīs efektīvāku būvniecības organizāciju, kā arī inovācijas ieviešana.

Latvijas būvniecības nozare globālā mērogā ir maza un resursu efektīvai izmantošanai ir nepieciešams kopējs nozares Izpētes un Attīstības (R&D) kompetenču centrs, kur nozares uzņēmumi un zinātniskās iestādes varētu efektīvāk meklēt un izmēģināt nākotnes būvniecības tehnoloģijas, materiālus un procesu efektīvizēšanas metodes. Ir jāveicina publiskais pieprasījums jaunajām tehnoloģijām un metodēm. Latvijas būvniecības nozares apgrozījums, produktivitātes līmenis un eksporta apjoms būs cieši saistīti ar nepārtrauktu inovāciju ieviešanu būvniecībā.

2.3. BŪVNICĪBAS PAKALPOJUMU KVALITĀTES UZLABOŠANA

Būvniecības pakalpojumu kvalitātes uzlabošana ir būtiska, lai sabiedrībai nodrošinātu drošas un kvalitatīvas būves un veicinātu būvniecības attīstību. Kopējo būvju un nozares profesionālo pakalpojumu kvalitāti veido atsevišķo projektu un būvju kvalitātes rādītāju kopsumma. Būvniecības kvalitāti veido būvprojekta kvalitāte (personāla pieredze, priekšizpēte, projektēšanas detalizācija un kvalitāte, izmaiņu vadība) un būvdarbu kvalitāte (vadošā personāla pieredze, strādnieku kvalifikācija, ilgtspējīgi materiāli, būvniecības tehnoloģijas, komunikācija ar projektētāju, integrēti risinājumi). Vienlaikus jāņem vērā, ka kvalitāte sākas no pasūtītāja kvalitatīvi definētām prasībām būvēm, jeb darba uzdevumi projektēšanai un/vai būvniecībai. Būves kvalitāti var noteikt kā atbilstību pasūtītāja un sabiedrības interesēm, vides pieejamībai, teritoriju un pilsētplāniem, dabas vērtībām, inženiertehniskiem būvnormatīviem, projektā definētiem ilgtspējas kritērijiem. Tirgus dalībniekiem ir jāzin šie standarti, tos ir jāprot lietot, un ir jābūt izveidotai efektīvai kontroles sistēmai. Būves, projektēšanas un būvniecības kvalitāte, sākot no projekta un beidzot ar nodošanu ekspluatācijā, visām būvēm tiek kontrolēta, tomēr dažādo būvju kvalitātes kontroli nodrošina vairākas kontroles iestādes un būvuzraudzības speciālisti un šie dažādie kvalitātes parametri netiek vienkopus apkopoti un analizēti. Šodien netiek veikti arī pasūtītāju un būvniecības tirgus dalībnieku pakalpojumu apmierinātības pētījumi. Nepieciešams veidot digitālu sistēmu (potenciāli integrēta ar BIS), kurā tiktu apkopoti vairākums projektu, būvju un pakalpojumu būtiskie uzraudzības rādītāji un kvalitātes mērījumi.

Latvijā ir jāpārņem citu valstu pieredzi nozares pakalpojumu kvalitātes mērīšanai, piemēram izmantojot NetPromoterScore¹, kur ar profesionālu jautājumu palīdzību iespējams noteikt, kādas ir konkrēto būvniecības pakalpojumu veicinātāju un noliedzēju proporcijas.

Latvijā ir aktīvāk jāveicina ilgtspējīgas būvniecības kvalitātes vērtēšanas sistēmas. Līdz šim Latvijā ir vairāki komercobjekti, kuri projektēti un būvēti pēc šādām sistēmām (kā

¹ <https://www.netpromoter.com/compare/>

piemēram (BREEAM, LEED, DGNB), tomēr nākotnē aktīvi ir jāveicina publiskos iepirkumos šo sistēmu elementu izmantošanu, lai demonstrētu to ieguvumus.

Būvniecības nozarē ir vairāki ikgadējie labāko projektu un ēku konkursi, kuros darbojas dažādas profesionālās žūrijas un definēti dažādi vērtēšanas kritēriji. Iesāktās tradīcijas arī nākotnē ir jāturpina.

2.4.GUDRI UN KVALIFICĒTI BŪVSPECIĀLISTI

Kvalificēts cilvēkresurss ir gan būvkomersantu, gan visas būvniecības nozares attīstības, ilgtspējas un konkurētspējas stūrakmens. Nozares mērķis ir augsti kvalificēti speciālisti katrā būvniecības profesijā, sākot no vadītājiem, arhitektiem, būvinženieriem un beidzot ar būvstrādniekiem.

Nozares izpratnē kvalificēts darbinieks ir motivēts, vēlas būt piederīgs būvniecības nozarei, ar labu teorētisko zināšanu bāzi, kas atbilst pasaules attīstības tendencēm un prasmi teoriju piemērot praksē, ar izpratni par savu profesionālo atbildību.

Šodien būvniecības nozarē ir aptuveni 70 000 nodarbinātie, no kuriem būvspeciālistu reģistrā ir iekļauti 8 500 sertificēti būvspeciālisti (augsti kvalificēti speciālisti un vadītāji).

Būvniecība un būvizstrādājumu ražošana ir darbaspēka ietilpīga nozare, kurā pieaugs pieprasījums pēc kvalificētiem speciālistiem konkurējošos tirgus apstākļos, zemāk tabulā redzamas speciālistu pieprasījuma prognozes.

Profesionālās kvalifikācijas līmenis	Profesiju grupa	Nodarīnātības struktūra 2017	Skaitis (tūkstoši)	Nozares prognozes 2020	Nozares prognozes 2030
1.	Vienkāršās profesijas, palīgstrādnieki (zema kvalifikācija)	18%	11.1	+8%	-30%
2.	Vidēji kvalificēti būvstrādnieki un amatnieki, operatori, montieri	60%	43.6	+4%	+6%
3.	Vidējie speciālisti				
4.	Vecākie speciālisti (augsti kvalificētie)	22%	17.3	+20%	+45%
5.	Vadītāji				

2. tabula. Latvijas būvniecības nozares profesiju grupu apjomu prognozes 2020-2030²

² https://www.em.gov.lv/files/tautsaimniecibas_attistiba/dsp/EMZino_06_160616.pdf

Lai apmierinātu nozares vajadzības pēc speciālistu skaita un profesionālās kvalifikācijas kvalitātes pieaugumu, ir nepieciešams uzlabot visu līmeņu būvniecības izglītību un profesionālo kvalifikācijas sistēmu. Būtu jāizveido sistēma, kur katram būvniecības nozarē nodarbinātajam būtu pienākums apliecināt savu profesionālās kvalifikācijas līmeni. Būvniecības nozares inženiertehniskajām zināšanām tuvākajos 10 gados būs jāintegrējas ar jaunām kompetencēm: IKT tehnoloģijas, viedā ražošana, energoefektivitāte, pasīvo ēku būvniecība. Būvniecības izglītības iestādēm ir jāpilnveido būvmehānikas un jauno tehnoloģiju programmas un vienlaicīgi jāievieš jaunās sociālās un digitālās kompetences. Ir jāliek akcents nevis uz speciālistu skaitu, bet gan speciālistu zināšanu un prasmju kvalitāti, īpaši inženiertehniskajās jomās. Ir nepieciešami būtiski ieguldījumi nākotnes pasniezējos un prakses vietās. Ir jāpanāk spēcīgāka jauniešu interese par būvniecības nozari. Jaunajiem arhitektiem un būvinženieriem ir jāredz, ka nozare nepārtraukti attīstās, ir droša un motivējoša vide. Nozares attīstības nolūkos ir svarīgi panākt augstu darba aizsardzības līmeni un atbilstošas sociālās garantijas nodarbinātajiem.

Nozarei nākotnē ir svarīgi piesaistīt spējīgākos jauniešus, tāpēc sākotnējās intereses veidošanai valstī ir jāizveido izglītojošs zinātnes centrs, kurā bērniem saistošā veidā uzzināt interesantus faktus par nozari un būvmateriālu ražošanu, būvniecības nozares vēsturi Latvijā un apgūt pirmās būvniecības iemaņas.

2.5. EFEKTĪVS BŪVNICĪBAS PROCESS

Efektīvs būvniecības process ir viens no būvniecības nozares attīstības stūrakmeņiem. Pasūtītājiem un būvniecības nozarei pieprasījuma veicināšanai un ārvalstu investīciju piesaistei ir būtiski samazināt būvniecības regulējuma birokrātiju un par 50% samazināt kopējā procesa termiņus. Latvijā jārada viens no efektīvākiem būvniecības procesiem pasaulē.

Būvniecības procesa kvalitāti nosaka efektīvs normatīvais regulējums, kurā nepieciešama virkne uzlabojumu: piemēram jāsaīsina projektu saskaņošanas termiņi, jāievieš digitālā dokumentu aprīte, jānosaka precīza katras puses atbildība, jāpilnveido projektēšanas un būvniecības pakalpojumu apdrošināšanas sistēma, jāatvieglo būvprojektu grozījumu veikšana, jāsamazina pārmērīgās tehniskās prasības veicot būvju atjaunošanu, u.c. Mērķa sasniegšanai ir jāpilnveido Būvniecības informācijas sistēma.

3. LATVIJAS BŪVNICĪBAS NOZARES STRATĒGISKO ATTĪSTĪBAS MĒRĶU KARTE

Nr.	Mērķis	Definīcija	Mērījumi līdz 2024	Kā tiks mērīts, cik bieži?	Atbildīgs par mērījumu	Svars
1.	Vienmērīgs apjomu pieaugums	Nozares pašu spēkiem veiktie būvdarbi (pakalpojumi un materiāli)	3 miljardi Eur apgrozījums gadā	Integrēta EM, CSP, FM, VID, CFLA, IUB mērījumu sistēma. 1x ceturksnī	EM	10%
2.	Produktivitāte	Būvniecības pakalpojumi pret nozarē nodarbināto skaitu	LV ir starp TOP 10 produktīvākajām ES dalībvalstīm būvniecībā. (>50tūkst. Eur/1 speciālists gadā)	EUROSTAT dati (reizi gadā). Integrēt CSP metodiku ar VID pieejamiem datiem.	BP	30%
3.	Kvalitātes indekss	Vienota būvniecības kvalitātes novērtēšanas sistēma un būvniecības procesa dalībnieku apmierinātība ar pakalpojumiem un būvēm	Nozares dalībnieki Apmierinātie > Neapmierinātie	Attīstītāju, būvvalžu, arhitektu, būvnieku, būvuzraugu, apsaimniekotāju kvalitatīvas un kvantitatīvas aptaujas 1x gadā	BP	20%
4.	Gudri speciālisti	Nozares attīstības tendencēm atbilstoši izglītoti un profesionāli kvalificēti speciālisti (arhitekti, būvinženieri)	Vidējais eksāmenu rezultātu un apmierinātības rādītājs >80%	A) Akadēmiskās būvniecības izglītības (bakalauri un maģistri) vidējo vērtējumu rādītāji B) Būvniecības uzņēmēju apmierinātība ar jauniem speciālistiem C) Kvalificēto speciālistu skaits	BP	20%
5.	Efektīvi būvniecības procesi	Dokumentu skaņošana no būvniecības ieceres līdz objekta nodošanai ekspluatācijā	2x ātrāki termiņi, digitālā dokumentu aprīte aug	Doing Business rādītāji. BIS sistēmas e-pakalpojumu izmantošana	EM	20%

3. tabula. Latvijas būvniecības nozares stratēģiskie attīstības mērķi līdz 2024

Nozares stratēģiskos mērķus veido sabalansēti konkurētspējas un finanšu mērķi. Šo mērķu sasniegšana būs iespējama, ja nozarei būs efektīva pārvaldība, kurā piedalīsies gan valsts, gan pašvaldību, gan vairākums nozares dalībnieku pārstāvji, kuri uzņemsies atbildību par attīstības uzdevumu īstenošanu un spēs piesaistīt nepieciešamo finansējumu. Latvijas Būvniecības padomē svarīgi turpināt aizsākto principu, ka katram stratēģiskajam mērķim ir viena atbildīgā persona. Izvirzīto mērķu sasniegšanas progress Latvijas Būvniecības padomē ir jāuzrauga katru gadu.

Būvniecības nozarē ir tūkstošiem speciālisti un uzņēmumi, vairāki desmiti sabiedriskās organizācijas, svarīgi, lai nozare būtu vienota arī turpmāk, lai Latvijas Būvniecības padomē būtu pārstāvēts gan būvniecības nozares vairākums, gan pasūtītāji. Būvniecības padomei ir jābūt labam publiskās-privātās partnerības piemēram citām nozarēm, kā arī jāpārstāv nozares viedoklis, balstoties uz diskusijām ar nozares pārstāvjiem.

Latvijas būvniecības nozares stratēģiskie mērķi atbalsta Eiropas Savienības būvniecības nozares 2020³ mērķus, kuri ir sekojoši:

1. veicināt labvēlīgus ieguldījumu nosacījumus,
2. uzlabot cilvēkkapitāla bāzi būvniecības nozarē,
3. uzlabot resursefektivitāti, ekoloģiskos raksturlielumus un uzņēmējdarbības iespējas,
4. nostiprināt būvniecības nozares iekšējo tirgu,
5. sekmēt ES būvniecības uzņēmumu konkurētspēju pasaules mērogā.

³ https://ec.EURpa.eu/growth/sectors/construction/competitiveness_lv

4. RĪCĪBAS VIRZIENI STRATĒGISKO MĒRĶU SASNIEGŠANAI

Būvniecības vidēja termiņa attīstības mērķi ir:

- vienmērīgs apjomu pieaugums;
- produktivitātes celšana;
- nozares pakalpojumu kvalitātes indekss;
- gudri un kvalificēti speciālisti;
- efektīvi būvniecības procesi.

Lai šos mērķus sasniegtu līdz 2024.gadam ir identificēti sekojoši rīcības virzieni, pasākumi, aktivitātes, projekti:

1.VIENMĒRĪGA APGROZĪJUMA PIEAUGUMA VEICINĀŠANA

Nr.	Nozares attīstības aktivitātes	Prioritāte	Termiņš
1.	Jāizstrādā jaunas investīcijas veicināšanas programmas valsts un pašvaldību dzīvojamā fonda attīstībai (īres ēku būvniecība, mājokļu atjaunošanai un energoefektivitātei)	1	2021
2.	Jāizstrādā un jāievieš Latvijas autoceļu finansējuma modelis (tai skaitā ūdens infrastruktūra)	1	2018
3.	Jānosaka PPP projektu īstenošanas iespējas nekustāmo īpašumu un būvniecības jomās	1	2022
4.	Jāizstrādā atbalsta programmas komercbanku kredītu pieejamībai būvju attīstības un iegādes finansēšanai	1	2021
5.	Jāizveido vienotu būvniecības nozares prognozēšanas un statistikas platformu	2	2019
6.	Jāpilnveido nekustāmo īpašumu īres tiesību regulējums	2	2020
7.	Jāorganizē valdības un arhitektu/būvnieku/materiālu ražotāju ārvalstu vizītes eksporta veicināšanai un investīciju piesaistei	2	regulāri
8.	Jāizveido būvmateriālu sertifikācijas sistēma Latvijā (ETA)	2	2020

2.PRODUKTIVITĀTES UZLABOJUMU AKTIVITĀTES

Nr.	Nozares attīstības aktivitātes	Prioritāte	Termiņš
1.	Jānodrošina nozares uzņēmumu vadītājiem un speciālistiem apmācību programmas (jaunas efektīvākas darba organizācijas metodes un tehnoloģijas)	1	2018
2.	Jāparaksta nozares ģenerālvienošanās par nozares minimālām atalgojumu likmēm	1	2018
3.	Jāievieš elektroniskā darba laika uzskaites un virsstundu	1	2018

	apmaksas politika un sistēma		
4.	Jāizveido jauni finanšu instrumenti apgrozāmo līdzekļu pieejamībai un jauno tehnoloģiju ieviešanai	2	2019
5.	Jāizveido specializēts būvmateriālu un būvniecības tehnoloģiju kompetenču centrs	2	2021

3.KVALITĀTES UZLABOJUMU AKTIVITĀTES

Nr.	Nozares attīstības aktivitātes	Prioritāte	Termiņš
1.	Jāievieš projektēšanas un būvniecības publisko iepirkumu kvalitātes kritēriju vadlīnijas	1	2017
2.	Jāizstrādā vienota kvalitātes mērījumu sistēma (integrācija ar BIS), tai skaitā jāīsteno regulāras nozares dalībnieku profesionālās aptaujas	1	2018
3.	Jāpilnveido normatīvie akti efektīvai būvmateriālu tirgus uzraudzībai (tirgotāju un būvnieku atbildība, sodu sistēma)	1	2019
4.	Jāizstrādā vadlīnijas starptautisku ilgtspējīgas būvniecības sistēmu piemērošanai publiskos iepirkumos	2	2019
5.	Jāizstrādā vienots nozares pušu ētikas standarts (pasūtītāji, arhitekti, būvnieki, būvuzraugi)	2	2020

4.GUDRI UN KVALIFICĒTI SPECIĀLISTI

Nr.	Nozares attīstības aktivitātes	Prioritāte	Termiņš
1.	Jāveic būvniecības nozares izglītības audits (iestādes, programmas, apjomi, kvalitāte, nozares vajadzības) un jāizstrādā attīstības priekšlikumi	1	2018
2.	Jāizveido vidēja līmeņa profesionālās kvalifikācijas noteikšanas sistēma	1	2018
3.	Jānodrošina nozares NVO un uzņēmumu pārstāvība izglītības iestāžu padomdevēju struktūrās, akreditācijā un eksāmenu komisijās	2	2018
4.	Jāīsteno būvniecības darba devēju reputācijas kampaņas, jauno kadru piesaistes un esošo speciālistu izglītošanas konferences	2	2018
5.	Jāizveido būvniecības nozares mūžizglītības apmācību centrs	2	2020
6.	Jāizveido būvniecības zinātnes centrs (bērnu un jauniešu izglītošanai un brīvā laika pavadīšanai)	2	2024

5. EFEKTĪVI BŪVNICĪBAS PROCESI

Nr.	Nozares attīstības aktivitātes	Prioritāte	Termiņš
1.	Jāpilnveido būvniecības nozares regulējums, saīsinot būvprojektu saskaņošanas termiņus, nosakot precīzu pušu atbildību, pilnveidojot apdrošināšanas sistēmu, atvieglot būvprojektu grozījumu veikšanu, noņemot pārmērīgās tehniskās prasības, ieviešot digitālo dokumentu apriti, u.c.	1	2018
2.	Jāizstrādā būvnormatīvu jaunā arhitektūra, uzturēšanas finansējuma modelis	1	2018
3.	Jāizveido elektronisko būvprojektu saskaņošanas sistēmu un jānodrošina integrācija ar citām valsts informācijas sistēmām (BIS 2.0)	1	2018
4.	Jāstandartizē BIM pielietojumi publiskajos iepirkumos (definīcijas, prasības projektēšanai, būvniecībai)	1	2022
5.	Jāievieš būvniecības tipveida līgumi (projektēt un/vai būvēt, uzraudzīt) publiskajos iepirkumos	1	2018
6.	Jāizstrādā likums par Būvniecības profesionālām kamerām	1	2020
7.	Jāpilnveido būvniecības attīstītāju, projektēšanas un būvdarbu izpildes apdrošināšanas sistēmu	2	2019
8.	Jāievieš pirmstiesas strīdu izskatīšanas kārtība un institūcija (nolikums, sastāvs, finansējums), jāpilnveido tiesu darbība	2	2019
9.	Jāpilnveido būvniecības klasifikācijas sistēma (piemēram arhitektu, projektēšanas, būvuzraugu uzņēmumi)	2	2019
10.	Jāizstrādā Būvniecības padomes attīstības modelis (sastāvs, pilnvaras, finansējums)	2	2018
11.	Jāstiprina valsts un pašvaldību būvniecības institucionālo kapacitāti	2	2018

Izstrādājot un īstenojot identificētās aktivitātes pieaugs investīciju apjoms nekustāmo īpašumu un būvniecības nozarēs, kas savukārt radīs pozitīvu efektu uz Latvijas tautsaimniecības kopējo attīstību, t.sk. IKP pieaugumu. Kā rezultātā pieaugs Latvijas iedzīvotāju dzīves kvalitāte, tiks radītas jaunas labi apmaksātas darba vietas būvniecības nozarē un saistītajās nozarēs, būvniecības nozarei tiks nodrošināta izaugsme un jaunajiem speciālistiem radīsies lielāka interese par būvniecības profesijām. Aktivitāšu īstenošanas rezultātā pieaugs būvniecības uzņēmumu apmierinātība ar būvniecības procesu un regulējumu un augs būvniecības nozares uzņēmumu samaksāto nodokļu apjoms, kas savukārt palielinās valsts budžeta ienākumus un daļu no tiem varēs novirzīt, kā papildus līdzekļus nozares attīstības nākošā attīstības posma aktivitāšu vajadzībām.

Stratēģijas ietvaros identificēto pasākumu izstrādes ietvaros nepieciešams nodrošināt atbildīgo un iesaistīto valsts un pašvaldību iestāžu un būvniecības nozares pārstāvju ciešu sadarbību, plānojot katras aktivitātes ietekmi uz definētajiem mērķiem, kā arī aktivitāšu ieviešanas un uzturēšanas izmaksas.

5. STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANAS ATBILDĪBA

Būvniecības nozares stratēģija ir vidēja termiņa nozares plānošanas dokuments, kurš apvieno nozares un valsts pārvaldes intereses un vajadzības, kā arī nosaka nozares vadības un attīstības pamatprincipus, mērķus un prioritārās aktivitātes būvniecības nozares līdzsvarotai attīstībai. Stratēģijas galvenais uzdevums ir noteikt vienotu politiku ilgtspējīgas un konkurētspējīgas Latvijas būvniecības nozares attīstībai.

Par stratēģijas regulāru atjaunošanu, īstenošanu un pārskatu sniegšanu ir atbildīga Ekonomikas ministrija kopā ar Latvijas Būvniecības padomi, kura pārrauga būvniecības stratēģijas pasākumu īstenošanu un nodrošina stratēģijas izvērtēšanu, iesaistot citas valsts pārvaldes iestādes un būvniecības nozares nevalstiskās organizācijas un ekspertus.

Būvniecības nozares stratēģijas mērķu un pasākumu rezultātu izvērtēšana tiks veikta ne retāk kā reizi gadā.

Stratēģijas izstrādē piedalījās Latvijas Būvniecības padomes pārstāvji:

1. Latvijas Arhitektu savienība (LAS) - Elīna Rožulapa
2. Latvijas Būvinženieru savienība (LBS) – Mārtiņš Straume
3. Transportbūvju inženieru asociācija – Jānis Rāzna
4. Latvijas ceļu būvētājs (LCB) – Zigmārs Brunavs
5. Latvijas Būvuzņēmēju partnerība (LBP) – Baiba Fromane
6. Latvijas Siltuma, gāzes, ūdens tehnoloģiju inženieru savienība (LSGŪTIS) – Ināra Laube
7. Latvijas Siltuma, gāzes, ūdens tehnoloģiju inženieru savienība (LSGŪTIS) – Dainis Ģeģeris
8. Būvmateriālu ražotāju asociācija (BRA) - Leonīds Jākobsons
9. Latvijas Ģeotehniķu savienība (LĢTS) – Kaspars Bondars
10. Latvijas Inženierkonsultantu asociācija (LIKA) - Oskars Zivtiņš
11. Latvijas Amatniecības kamera (LAK) - Roberts Vecums-Veco
12. Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera (LTRK) – Andris Božē
13. Latvijas Būvnieku asociācija (LBA) – Normunds Grīnbergs
14. Latvijas Elektroenerģētiķu un energobūvnieku asociācija (LEEA) - Pēteris Dzirkals
15. Latvijas Ilgtspējīgas Būvniecības padome (LIBP) – Gints Miķelsons
16. Latvijas Hidromelioratīvo būvnieku asociācija (LHBA) – Angelika Bondare
17. Ekonomikas ministrija (EM) – Edmunds Valantis
18. Ekonomikas ministrija (EM) – Olga Geitus-Eitvina
19. Vides un reģionālās attīstības ministrija (VARAM) – Vija Gēme
20. Margarita Gorškova (LPS) – Latvijas Pāsvaldību savienības pārstāvis